

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő:
Kurkó Gyárfás
Bejegyzve a brassói törvény-
széken G. II. 1768/1944 sz. alatt
Bégedélyezett: Cenzura Militară
a. Prosal sub No. 1437. 7. X. 1944

ASSZONYOK DOLGA

Írta: EROSS BALINT

Kivették részüket a fasizmus ördögi ter-
ti következtében ránkzúdult világhábo-
ból. Semmilyen áldozattól nem riadtak
szá, hogy enyhítsék a szenvedést és a
keményre lehet, elfeledtessék a borzalmat.
Kivették részüket mindenből. Némi-
ből is, a nyugtalanságból is, de a
abb a munkából. És nem törtek meg.
szeszorított fogakkal, ökölbeszorított
ézzel türték és vártak, dolgoztak és es-
ekedtek, amíg végre eljött a béke napja.
De a béke sem jelent számukra pihé-
ést. A világ ezer és ezer sebből vérzik
nég mindig. Ezeknek a sebeknek a be-
ötözése ránk vár. Milliós és milliós árva
diván gondozást. A nők fognak segíteni
ajtuk. Száműzöttek térnek vissza egy-
kori lakhelyeikre. Ki készít számukra fo-
gadást, ha nem az asszonyok? És vé-
getetül a föld minden tájáról megindul
most már a hadifoglyok hazafelé igye-
k, eláradt serege. Állomárról állomásra,
városról városra, faluról falura vonulnak
reménytel, lázrózsás arccal, de nélkülö-
zéséktől kimerült testtel. Várni kell
őket, táplálni kell őket, gyámolítani kell
őket, hogy a visszanyert szabadság édes
ízét ne keserítse meg most már az el-
hagyatottság. És ez a munka megint csak
asszonyokra vár.

Nem könnyű a feladatuk. Ma már min-
den nőnek van valami hivatása (mert a
melvüknek nincs, az csak előddi és ezeken
a hasábkokon nem is beszélünk róluk). A
munkásnő a gyárban, a falusi asszony a
földeken, a tisztviselőnő az íróasztal mel-
lett, a kereskedelmi alkalmazott az üzlet-
ben, a háziasszony gyermekei között, a
tanítónő az iskolában, az orvosnő a kór-
házban tölti napjának jó részét és áldozza
fel idegeinek jó részét, hogy a rábízott
feladatot ne csak betöltse, hanem lehető-
leg túl is szárnyalja. És munkája vége-
tével ismét nem a pihenő vár, hanem az
új munka, új feladatok, amelyeket lel-
kesen és odaadással kell betöltenie. Mert
nincs más kivezető út. A háború rombo-
lásából felépülő új világ elvárja tőle ezt
az áldozatot.

Van valami hősi és lelkesítő ebben
a ragyogó nekiszárdásban, amellyel
asszonyaink a megnyert háború után most
meg akarják nyerni a békét is.
Talán ők maguk nem is érzik ezt, hiszen
az apró és hétköznapi feladatok áradásá-
ban a fáradt elme csakhamar elveszíti
az egész ragyogó képet, és elmerül a rész-
letek zűrzavarában. De bármennyire is fá-
rasztó a napi törődés, bármennyire is le-
verő a feladatok megoldása közben fel-
merült sok-sok apró panasz, a végső er-
edmény mégis csak lelkesítő és a cél mégis
csak felemelő.

A kívülről világosan látja ezt. Hang-
súlyozni is igyekszik, hogy a csüggedő-
be bizalmat öntsön és a fáradtan félre-
állókat ismét a régi bizalomra bizas-
sa. Az eredményeket mindig arconk ve-
rejtékével kell kiverkednünk. Az elvégzett
munka olykor roppant nagy és az er-
edmény nevelésesen kicsi. De ne feledjük,
hogy ezekből a kezdetben csekély er-
edményekből áll össze végezetül is az igazi
Nagy Eredmény, amelynek neve az új,
szébb, boldogabb világ.

Ne engedünk tehát a reakciós csábítá-
soknak. Azoknak a reakciós csábításoknak
amelyek saját elménknél, saját szívünk-
ben, saját gondolataink között vannak.
Ezek a reakciós csábítások azt sugallják,
hogy nem érdemes dolgozni, hiszen az
ember nem kap érte kellő megbecsülést.
Nem érdemes dolgozni, mert az embert
nem érték meg. Nem érdemes dolgozni,
mert a többi asszonyok mind önző ala-
bók, akik csak saját előnyüket és előhala-
dásukat nézik. Nem érdemes dolgozni,
mert... és a lelünkben megapult reak-
ciós csábító ezer és ezer ravasz dolgot ta-

lá ki, hogy kezünkkel küssse a tüt, vagy
a tolat s a szívünkben kioftsa a felkese-
dést.

Az eredmény ilyenkor a pusztaság, a
rombolás, a munka megszakadása. A
gyermekek gondozatlanok maradnak, a
száműzöttek bánata senkit sem érdekel, a
hadifoglyok pedig — öcséink, bátyáink,
férjeink, testvéreink! — étlén-szomján ró-
ják a hazafelé, olykor pedig már csak a
sír felé vezető utat.

Engedhetjük-e ezt? Ugy-e, hogy nem!
Szervezeteink női csoportjaiban minde-
nütt szorgos munka folyik. De ez még
nem elég. Meg kell kettőznünk az eddigi
eredményt. Nézzük meg például a Magyar
Népi Szövetség sepsiszentgyörgyi női cso-
portjának munkáját. Lapunk hasábjain
csak a napokban számoltunk be arról a
fáradságot nem kímélő tevékenységről, a
melynek eredménye eddig harmincezer
meleg ebéd és állandó egészségügyi szol-
gálat a hazatérő foglyoknak. Ez az ered-

mény bizonyítja, hogy mit tehet az ösz-
szefogás, a baráti készség, az apró sze-
mélyi érdekek félretévése a nagy cél érde-
kében.

Ezt a nagy célt nézzék asszonyaink, a-
mikor most újból munkába kezdenek. Ez
a nagy cél lelkesítse őket, amikor saját
gondjaikat is félretéve a nemzet gondját
veszik gyöngé és gyöngéd vállukra. Hígy-
vessék el, hogy megbecsülés jár érte. Mind-
nyájunk megbecsülése, akik tudjuk, hogy
az asszonyok dolga nem is könnyű és
nem is kevés.

Kinevezték a Bolyai Tudományegye- tem tanári karát

Dr. Csögör Lajos nyilatkozik a magyar
egyetem szervezésének befejezéséről

(Kolozsvár) Dr. Csögör Lajos, az egye-
temi intézőbizottság elnöke visszaérke-
zett Bukarestből, ahol az illetékes kor-
mánytényezőkkel tárgyalásokat folytatott
a kolozsvári Magyar Tudományegyetem
még függőben lévő szervezési kérdéseiről.
Dr. Csögör Lajos a következőkben adott
felvilágosítást a tárgyalások eredményei-
ről:

A kinevezett tanárok névsora

Közlöttük már, hogy a közoktatás-
ügyi minisztérium az ország többi egye-
temeinek tanáraiból bizottságokat neve-
zett ki a Magyar Tudományegyetem taná-
ri karának ajánlására. Az ajánlások és az
egyetemi intézőbizottság javaslatai alap-
ján a közoktatásügyi minisztérium több
egymásután kiadott közleményében hozta
tudomásunkra, hogy a következőket ne-
vezték ki a kolozsvári Magyar Tudomány-
egyetem tanáraivá:

Nyilvános rendes tanárok: a jog és
közgazdaságtudományi karon: dr. De-
meter János (alkotmány- és közigazgatási
jog), dr. Jordáky Lajos (társadalomtan és
társadalompolitika), dr. Kiss Géza (római
jog), dr. Venczel József (statisztika); a
bölcsészet-, nyelv- és történettudományi
karon: dr. György Lajos (magyar irodal-
omtörténet I.), dr. Jancsó Elemér (ma-
gyar irodalomtörténet II.), dr. Biró Ven-
cel (Erdély története), Molter Károly (né-
met nyelv és irodalom), dr. Szabó T. At-
tila (magyar nyelvészet); a matematikai
és természettudományi karon: dr. Balogh
Ernő (ásvány és kőzettan), dr. Boga
Lajos (állattan), dr. Péterffy István (nö-
vénybonc- és élettan), dr. Török Zoltán
(föld- és őslénytan), dr. Tulogdy János
(földrajz), dr. Vescan T. Teofil (mechani-
ka); az orvostudományi karon: dr.
Andreescu Koriolán (fül-, orr-, gégegyó-
gyászat), dr. Csögör György (röntgeno-
lógia), dr. Stern Vilmos (gyógyisztertan),
dr. ifj. Veres Ferenc (bőrgyógyászat).

Nyilvános rendkívüli tanárok: a jog- és
közgazdaságtudományi karon: dr. Pásztay
Géza (munkajog), a matematikai és ter-
mészettudományi karon: dr. Pick György
(geometria), dr. Sós Ilona (szervetlen és
analitikai kémia).

Helyettes tanárok: A jog- és közgazda-

ságtudományi karon: dr. Asztalos Sándor
(pénzügyi jog), a bölcsészet-, nyelv- és
történettudományi karon: dr. Jakó Zsig-
mond (magyar nép története).

Előadó-tanárok: a jog- és közgazdaság-
tudományi karon: dr. Szász István (mező-
gazdasági üzemtan), dr. Székely Gyula
(könyvelés), az orvostudományi karon:
dr. Czákó József (ortopédia és gyermek-
sebészet), dr. Felszeghy Ödön (orvosi fi-
zika), dr. Gündisch Mihály (szövettan),
dr. Kelemen László (fertőző betegségek),
dr. Pápay Zoltán (urológia), dr. Várady
Gábor (tüdőgyógyászat).

Ugyancsak a fenti tanár-bizottságok
ajánlása s az intézőbizottság javaslatai
alapján a közoktatásügyi minisztérium ki-
nevezte a Magyar Tudományegyetem se-
gédtanárjelöltjeit. Ennek során a követ-
kezők kaptak vezető megbízást: a jog-
és közgazdaságtudományi karon dr. Incze
Andor, a gazdasági földrajz adjunktusa,
a bölcsészet-, nyelv- és történettudományi
karon: dr. Juhász István, az Erdélyi Tanul-
mányi Intézet igazgatója, dr. Blédy
Géza a román nyelv lektora, dr. Ósz Dé-
nes a francia nyelv lektora, dr. Nagy Jenő
a német nyelv lektora, Ulrich Ferenc az
olasz nyelv lektora, dr. S. Kuznetsova Ni-
na az orosz nyelv lektora, dr. Markos
András az Erdélyi Tanulmányi Intézet ad-
junktusa, a matematikai és természettu-
dományi karon: dr. Horváth Attila a ki-
sérleti fizika adjunktusa, dr. Szabó Árpád

az általános és fizikai kémia adjunktusa,
dr. Kékedy László a szervetlen és analiti-
kai kémia adjunktusa, dr. Ramonczai Jenő
a szerves kémia adjunktusa, dr. Bartha
Sándor a föld- és őslénytan adjunktusa,
dr. Pozsgai Miklós a növénybonc- és éle-
tan adjunktusa, dr. Récsy Tibor a rend-
szeres növénytan adjunktusa, az orvos-
tudományi karon: dr. Ander Zoltán a
kórházbonctan adjunktusa, dr. Benedek
József a bakteriológia adjunktusa, dr.
Dóczy Pál a belgyógyászati klinika ad-
junktusa, dr. Puskás György a gyermek-
klinika adjunktusa, dr. Bródy Margit a
szemklinika adjunktusa, dr. Csiky Kálmán
idegklinika adjunktusa, dr. Andrásföszky
Tibor az idegsebészet adjunktusa, dr.
Eperjessy Anna az orvosi kémia adjunkt-
usa, dr. Krepisz Iván a röntgenintézet
adjunktusa.

További kinevezések a jog- és köz-
gazdaságtudományi karon: 5 tanársegéd
és 1 gyakornok, a bölcsészet-, nyelv- és
történettudományi karon 17 tanársegéd és
1 gyakornok, a matematikai és természettu-
dományi karon 19 tanársegéd és 5 gya-
kornok, az orvostudományi karon 31 ta-
nársegéd és 55 gyakornok.

Tehát a segédtanárszemélyzet kereté-
ben kinevezést kapott összesen: 1 inté-
zeti igazgató, 5 lektor, 19 adjunktus,
72 tanársegéd és 62 gyakornok, összesen
159 személy.

Az idegen állampolgárságu tanárok

A miniszterelnök és közoktatásügyi
miniszter urakkal megállapodásra jutot-
tam a nem román állampolgárságu pro-
fesszorok- és előadó-tanárok szerződéses
alkalmazása tárgyában. Ennek a megál-
lapodásnak alapján a Magyar Tudomány-
egyetem eredményes működése szempont-
jából feltétlenül szükséges nem román ál-
lampolgárságu professzorok és előadók
szerződöttes a közeli hetekben megtör-
ténik és ezzel tanári karunk teljessé válik.

Magammal hoztam azt a rendeletet,
amelyben a közoktatásügyi miniszter ur
Dr. Csögör Lajos rektorát, dr. György
Lajos prorektorát, a jog- és közgazdaság-
tudományi karon dr. Jordáky Lajos dé-

kánát, dr. Venczel Józsefet prodekanát,
a bölcsészet- nyelv- és történettudományi
karon dr. Molter Károlyt dekanát, dr.
Biró Vencelt prodekanát, a matematikai
és természettudományi karon dr. Péterffy
Istvánt dekanát, dr. Balogh Ernőt pro-
dekanát és az orvostudományi karon dr.
Feszt Györgyöt dekanát nevezte ki. Ezzel
annak a hármas bizottságnak, amelyet ju-
nius hó elején a közoktatásügyi minis-
térium ideiglenes intézőbizottságként
egyetemünk élére állított, a megbízatása
végetért és az egyetem ügyvitelét már a
napokban a kinevezett egyetemi tanács
veszi át.

Javaslatot terjesztettem a miniszterel-
nök és a közoktatásügyi miniszter urak
elő az egyetem elnevezésével kapcsola-
tosan is. Tanártársaim véleményével egye-
zően kértem a kormány illetékes tényezőit,
hogy egyetemünk számára a Marosvásár-
helyi felévszázadi tanárkódó Bolyai Far-
kas és Kolozsvár nagy szülötté, Bolyai
János, apa és fia, a világhírű matematiku-
s emlékének adózza, a „Kolozsvári Bo-
lyai Tudományegyetem” elnevezést enge-
délyezze. Mind a miniszterelnök, mind a
közoktatásügyi miniszter ur a legnagyobb
készséggel járult hozzá ehhez a javaslat-
hoz és ezzel egyetemünk szervezésének
első időszakát végleg lezárult: a kineve-
zett egyetemi tanács már mint a Bolyai
Tudományegyetem Tanácsa kezdheti meg
munkáját.

A házulaidonosok beköltözhetnek házaikba

(Bukarest, Rador) Az igazságügyminis-
tériumban tanulmányozzák a lakbérleti
törvényt módosító új törvényjavaslatot.
Pátrácanu igazságügyminiszter egy a módo-
sító törvény megjelenéséig korrendletben
adott utasítást a hatóságoknak, hogy
egyes esetekben ideiglenes jelleggel al-

kalmazzák a készülő törvénynek egyes
kilakoltatási intézkedéseit.
A korrendelet kimondja, hogy végre
kell hajtani mindazokat a határozatokat,
amelyeknek a tárgya a lakás nélkül álló
házulaidonosok ingatlanukba való be-
költözése.

Engedélyezték a Sovrombank és a TARS működését

(Bukarest, Rador) A Hivatalos Lap a
minisztertanács határozatát közli, amely-
nek értelmében hozzájárulását adja a Sov-
rombank R. T., román-szovjet bank mű-

ködéséhez. Ugyancsak a Hivatalos Lap
közli a TARS szovjet-román légitörzsmű-
ködésének engedélyezésére
vonatkozó határozatot

Betiltott lasiszta magyar könyvek

443. Rézler Gyula: A paraszt Szovjet-országra.
444. Riedweg Franck: Nagy Frigyes a katoná.
445. Roelmi. Emigránsok.
446. Pachányi: Mit tanítanak a felvidéki iskolában.
447. Pachányi: Ce qu'on enseigne.
448. Perényi Zs.: Sit. of the magyar minorities.
450. Rohden P. R.: A francia politika felemelkedése és alkonya.
451. Rommel: Gyalogság előre.
452. Rommel: Afrika hőse.
453. Rónai: A magyar gazda helye Európában.
454. Rosenberg Alfréd: A zsidóság világproblémája.
455. Rossini: A korporatív gazdaság.
456. Rózsás József: Erdélyünk és honvédségünk.
457. Ruppert Rupp: A kitaszított munkás. Bizonyítékok a szociál politika köréből.
458. Ruszkabányai: Ketten a viharban.
459. Saád Béla: Dunától a Dónig.
460. Saád Béla: A nevelő állam.
461. Saraje Viljo: A megváltozott ország.
462. Sarlatti: Mussolini.
463. Sárossy Károly: Feljegyzések a román megszállás napjaiból.
464. Sassi Nagy Lajos: A fűtőművek mint nemzeti faj és világeszme.
465. Sanadi: Itália története.
466. Scarfoglio: Európa Anglia nélkül.
467. Schaeffer Werner: Anglia uralma Európában.
468. Schaeffer Werner: Háború asszonyok és gyermekek ellen.
469. Schmitz: Angol uralom a Nilus mentén.
470. Schirmer Agost: A világszidóság elleni harc jelenlegi állása, módszerei és kihatásai.
471. Sebestyén János: Marx és Spanna.
472. Sebestyén L.: Repülő hősök.
473. Sgardelli: Az axa szolgálatában.
474. Sertő Kálmán: Gyászjelentés.
475. Sertő Kálmán: Összegyűjtött költemények.
476. Simoneti: Személyes a német katonai irodalomból.
477. Siklay: Turul madár szállj.
478. Sinka István: Denevérek honfoglalása.
479. Sinka István: Fekete bojtár vallomása.
480. Sinka István: Harmáncnyolc vadloma.
481. Sinka István: Hontalanok útján.
482. Sinka István: Vád.
483. Sinka István: Balladás könyv.
484. Somogyvári Gyula: Kalendárium.
485. Somogyvári Lajos-Balassa: Virág az orkánban.
486. Soos Tihamér: Nemzeti szocialista nevelés a harmadik birodalomban.
487. Friesta: Német leányifjúság munkaszolgálat.
488. Sréter István: Nem! Nem! Soha.
489. Stelzer Lajos: Magyarok Szibériában.
490. Steier Lajos: Felsőmagyarország és a revízió.
491. Strohmayr Kurt: Stukák.
492. Surányi Ungár: Das Konjunkturproblem in der Grosser aumigen planwirtschaft.
493. Surányi Ungár: Ungarns Wirtschaftstellung.
494. Szabados Mihály: Magyarok hazatelepítése, zsidók kivándoroltatása.
495. Sütő Nagy László: Mindent a házért. Turáni vadászok könyve.
496. Szabó Imre: Magyar önnismeret és magyar önbizalom.
497. Szabó Imre: Egy gép nem tér vissza.
498. Szabó Pál: Mi lett a szocializmusból?
499. Szadeczký: A „tündér” Erdély. Székelyek és oláhok.
500. Szalabassy Ilia Ivanov: Most jötem a szovjet pokolból.
501. Szalontai Gyula: Olaszok vezére magyarok barátja.
502. Szamadó: És mégis győzünk.
503. Szamadó-Szereő-Tábor: Versek.

(Folytatjuk)

Akik az új világot építik

*

(Brassó) Vasárnap, a kora reggeli órákban, érdekes csoportok gyülekeznek a gyárak bejáratai előtt. Férfiak, nők, többnyire fiatalok, de több idősebb is topog a brassói hajnali hidegben. A várakozó csoportokhoz újabbak csatlakoznak, majd valamennyien elindulnak. Nem a szokásos vasárnapi havasi kirándulásról van szó. Cukorrépat szedni mennek.

A csoportokban ott láttuk a Prerom, Tellmann, Stollwerck gyárak munkásai között a tisztviselőket és tisztviselőnőket is. Ezzel a csoporttal történt meg, hogy miközben a mezőn jávában szedik a répát, odamegy hozzájuk egy szász hitlerista gazda és sajnálkozni kezdett rajtuk, hogy ilyen kényszermunkára hajtják a szegény városiakat. Mikor felvilágosították, hogy önként dolgoznak, a gazda savanyu arccal jegyezte meg, ezért a munkáért ugyan

hiába várnak fizetséget, okosabban tettek volna, ha inkább moziban töltenék a vasárnapjukat.

A szász hitlerista gazdáknak ugyancsak általában ez a nézete. A városiak hadd járjanak a moziba, ők meg nem szedik ki a répát. Ha kevés a munkáskéz, ha a hitlerista szász gazdák szabotálnak, akkor felkerekedik a városok dolgozó tömege, munkások, értelmiségiek egyaránt, ki megy oda, ahol a munkájára szükség van és kiszedi a répát. Nem megy moziba, szórakozni egy vasárnap, ha kell öt vasárnap, de letöri a szabotálást és biztosítja a dolgozók cukorszükségletét. A brassói példa fényesen igazolta a dolgozók öntudatát. Vasárnapról-vasárnapra egyre nő az önkéntes répaszedők száma.

Igy építik az új világ új emberei a demokráciába vetett hittel az emberiség jobb és igazságosabb jövőjét.

Ahol a szovjetgyapot textillé változik

Látogatás a sepsiszentgyörgyi nagy gyárdzsemben — példás együttműködés a munkásság és a gyárvezetőség között

(Sepsiszentgyörgy. A N. E. tudósítójától.) A minap a szentgyörgyi textillégyárba látogatunk el. Egyenruhás, tányérsapkás kapusok fogadják az érkezőt. Szolgálatkészen felírják az ügyes-bajos panaszokat és azután a szertartás szerint következik a bejelentés, majd a fogadás.

Mi történetesen dr. Rácz vezérigazgatóval óhajtottunk beszélni, aki ma érkezett Bukarestből, Szentgyörgyre, hogy a gyárvezetésében az időnkénti szükséges felügyeletet gyakorolja. Néhány perc után nyikordul a vezérigazgató ajtó, majd jelent a kapus, hogy a vezérigazgató ur csak egy kicsit később tud fogadni. Ez a kicsit később körülbelül 1 óra hosszat tartott. Ez alatt rőtünk fel-le a gyártelep kockaköveit. Szórakoztunk a sepregető gyermekek hancurozásában.

Közben jön a hír, hogy szabad a vezérigazgató és most már hajlandó fogadni a Népi Egységet.

Ezzel a vezérigazgató beszél

Elmondottuk a vezérigazgató úrnak, hogy minden olyan közérdekű kérdés érdekel, amely a gyárral van összefüggés-

ben. Először is a szovjet gyapot. Hogyan történik a feldolgozás és kik részesülnek a feldolgozott anyagból?

— A felszabadulás után Szentgyörgvön csaknem az első megindult üzem volt a mi gyárunk — mondotta dr. Rácz. — A mi munkásaink láttak elsőnek munkához és dolgoztak. A rendelkezésre állott anyag nap-nap után fogyott. Hogy a gyárüzemünk ma is dolgozik az annak köszönhető, hogy jött a szovjet gyapot és így van mit dolgoznunk. A gyapottól feldolgozott kész anyag egy hárvada visszatér a Szovjetbe, míg a más zamaradéknemiséget eladása kiosztjuk a helybeli és környékbeli kereskedőknek. Csak az elmúlt napokban juttattunk a szentgyörgyi kereskedőknek mintegy 20 millió lej értékű vásznat. Remélem, hogy ezt a mennyiséget a jövőben még fokozni tudjuk.

— A gyapot feldolgozására három csoportot tanítottunk ki. Két csoport már tökéletesen működik, míg a harmadik szervezése folyamatban van. Amikor mindhárom csoport tökéletesen dolgozik, akkor sokkal többet tudunk termelni, főleg a közönség számára.

A munkásság és a vezetőség viszonya

— Milyen viszony van a munkásság és a gyár vezetősége között?

— A lehető legjobb viszony van közöttük és a munkásság között — állapítja meg a vezérigazgató. — Minden lehető elkövetünk a dolgozók érdekében. Az elmúlt nap is kilincseltem a miniszteriumokban, hogy számukra bizonyos kiutalásokat eszközöljenek. Ezt részben sikerült is elérnem. Mi voltunk Szentgyörgvön az első, akik a téli segélyt a törvény előírásának megfelelően kiutaltuk. Egyébként a gyár tulajdonjogilag 71 százalékban amerikai, 19 százalékban svájci, míg 10 százalékban magánérdekeltség.

— Van-e tudomása arról a vezérigazgató úrnak, hogy a vezetőség a munkásoktól esetenként levonta a beteggyógyulási illetéket, de a levont összeget nem fizette be a betegpénztárra? Tudomásunk szerint ez az összeg ma már mintegy 50 millió lejt tesz ki.

— Elismerem, hogy tartozunk a beteg-

segélyzőnek, sőt még adóval is nagyobb összeggel vagyunk hátralebélben. A jövőben reméljük, hogy fokozni tudjuk a gyár termelését és így eleget tudunk tenni fizetési kötelezettségünknek — kapjuk a választ.

— A gyár miért emelte csaknem kétszeresére a tisztviselők számát, amikor a munka ma jóval kevesebb, mint volt a múltban?

— Itt az az elv vezetett bennünket — egészíti ki beszélgetésünket Szentgyörgyi Tibor igazgató — hogy a munkások létszámának megfelelően emeltük a tisztviselők létszámát is.

— Éppen a kezembben van a tisztviselők névjegyzéke és ismételtem, hogy magam is túl soknak tartom a beorolt tisztviselőket és ezt a kérdést nem vesszük le a napirendről sőt — mondotta a vezérigazgató — a jövőben már az új jelzőket elutasítjuk.

Az üzemi bizottság munkája

— Mi a gyári üzemi bizottságnak a hatásköre és mit gyakorol?

— Kezdetben az egész gyár irányítását az üzemi bizottság látta el. Az üzemi bizottság jogkörét később a kormány rendelettel szabályozta. Ma a gyár irányításába nem szól bele, csupán a munkások szociális helyzetével foglalkozik.

— Van-e beszerzési szövetkezte a gyárnak és ha van, mivel látja el a munkásságot?

— Szövetkeztünk a legszebben működik. Már eddig is ruházattal, élelmiszerekkel, nőket harisnyával és a mindennapi életben szükséges holmikkal látta el.

Végül az újságíró fel teszi a legkényvesebb kérdést.

— Vezérigazgató ur! Acsa Mária, a

gyár egyik vezető főtisztviselője súlyos vádakkal illette a gyár egyik vezetőjét, mi igaz a vádakból?

— Az így jelenleg az igazságügyi hatóságok kezében van. Meg vagyok győződve, hogy a vádak nem bizonyulnak igaznak és a megvádoltak teljes elégtételt fognak kapni — fejezte be nyilatkozatát a vezérigazgató.

Mit szól mindehhez a munkásság?

Amint bezárult mögöttünk a vezérigazgatói szobának párnás ajtaja, nyomban felkerestük Kocsis Lászlót, a gyár egyik munkásvezetőjét.

Ugyanazokat a kérdéseket tártuk elé mint Rácz vezérigazgatónak.

— Mi, munkások — mondja Kocsis —

meg vagyunk elégedve a gyárvezetőséggel. Túladdig éreztünk nehézségeket, míg az áru zárólva volt. De ez már megszűnt és a vezetőség zavartalanul folyója fizetésünket. Elsősorban mégis a Szovjetországnak vagyunk hálásak a szított gyapotért, mert ha ez nem jön, ember kereset, kenyér nélkül maradt volna.

— Beszerzési szövetkeztünk is és pen működik. A szövetkezet minden olélelmiszerral és anyaggal ellát bennünket amire a dolgozó munkásságnak szükség van. Most kapunk 1 vagon buza kiutal de a nagy távolság miatt eddig nem tudtuk ideszállítani.

Felelőnk, hogy a munkásság fizetéséből levont társadalombiztosítói díjat a gyárvezetőség nem fizette be. Így vásszol:

— Minket ez a kérdés nem érdek. Minket csak az érdek, ha beteg közlünk valaki, az kellő társadalombiztosítói közelemben részesüljön. Ehhez jog van munkásságnak és ezt még is követi. A Népvédelemnek a vezetőség azért nem fizette be a tőlünk levont 1 százalékos juttatást, mert mi úgy határoztunk, hogy összegyűlt pénzéből az árkosi árvaházba 8-10 gyermeket mi fogunk felnevelni. pénzt nem sikkasztotta el senki, mert pénz meg van.

— Mi, munkások, szorgalmasan dolgozunk, hogy munkánkkal hozzájáruljunk az ország tökéletes felépítéséhez, valamint a demokrácia győzelméhez — fejezte be tájékoztatóját Kocsis László.

Bujdosó Gyula

SZERVEZETI ÉLET

A brassói cipőipari szakmunkások október 29-én, hétfőn délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tartanak az egységszakszervezetek Szabadság-ér 26 szám alatti székházában (II. emelet). Megjelentetés kötelező.

A brassói önálló bőripari és cipész-mesterek szervezeti vezetősége felkéri a szervezet minden tagját, aki munkát vállal a megyei szövetkezet részére, hogy legkésőbb október 29-én, hétfőn délelőtt 13 óráig a kész munkákat hozzák be az anyagraktárba.

Október 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a cipész-mesterek szövetkezeti közgyűlést tartanak, amelyen minden tag pontos megjelenése szükséges.

A brassói önálló iparosok szövetségének központi vezetősége október 30-án, kedden délután 6 órakor vezetőségi gyűlést tart a D. Filitti utca 5 szám alatti székházban, amelyre kéri minden tag pontos feltélen megjelenését.

A brassói önálló pék és cukrász-mesterek szakszervezete október 30-án, kedden délután 3 órakor taggyűlést tart. Megjelentetés kötelező.

Az ARLUS brassói fiókja október 27-én, szombaton délután 5 órai kezdettel tancos teát rendez a Diacourt Coresi 1 szám alatti székházban (Scherg-palota). Művészi műsor szórakoztató számokkal, tombola. Válogatott hídeg ételekről gondoskodik a rendezőség.

A békéscsaba kerekasztal október 29-én, délután 3 órai kezdettel gyűlést tartanak a kereskedők szervezete Sütő-utca 5 szám alatti helyiségében. Holdengraber dr. jogtanácsos ad elő.

A brassói fakeskedők szervezete kéri valamennyi brassó-megyei és városi deszka, épületfa, fémlemez, és épületanyag-kereskedőket, hogy október 29-én, hétfőn délután 4 órakor a szervezet Sütő-utca 5 szám alatti helyiségében tartandó gyűlésen okvetlen jelenjenek meg.

A brassói kereskedők helyi bizottságának vezetősége ezúton kéri a kereskedőket, hogy a munkafelügyelőiség által jóváhagyott üzleti zárlat pontosan tartásuk, mivel hatósági részről az ellenőrzés megkezdődik.

A legfontosabb tantárgy

Palika a gimnázium első osztályának tanulója. Sovány, kicsi alakja olyan, mint a képeskönyvekben a pálcikavitézeké. A doktor bácsi sok tejet rendelt neki, mert gyenge a tüdeje, de bizony a tej a mai világban nagyon ritkán akad.

Anyukája folyton a megfázástól félti s ezért a kabátja alatt állandóan tarka-csikos kötött mellényt visel. A mellény miatt a fiúk az iskolában hernyónak csúfolják. Élénk, tágranyilt fekete szeme van, amivel úgy issza az életet, mint a tükör a fényt. Minden érdekli, a helyeggyűjtés, a természetrajz, a hangyák élete, a rádió és néha olyanokat kérdez, hogy mi az a Dunaközföderáció? Boldog, hogy megkezdődött az új iskolaév. Reggelinkint alig akarja meginni a rántott levesét, siet, hogy el ne késsek.

Valamelyik nap hallgatagon ült a vacsoránál. Az apja megkérdezte, hogy mi baja?

— Azon töröm a fejem apu, — kezdte és sovány arcocskája csupa gondterhes ránc lett — hogy melyik a legfontosabb tantárgy? Mert tegnap bejött a földrajz tanár ur és azt mondta, hogy az iskolában legfontosabb tantárgy a földrajz és hogy ez a műveltség alapja. Aztán bejött a hittanoktató ur és azt mondta, hogy a legfontosabb tantárgy a hittan. Aki ebből megbukik, az nem pótvizsgázhat és sohse lesz rendes ember belőle. Most azt szeretném tudni, hogy melyiknek van igaza? Melyik a legfontosabb tantárgy? Mert látod, az emberek hiába tanulták meg a földrajzot, mégis el akarták venni a másik nép országát. Hiába tanultak hittant, mégis háborúztak.

Apuka gondolkozott egy kicsit a feladaton, aztán akadozva kénytelen volt beismerni, hogy Palikának igaza van és a legfontosabb tantárgyat valóban nem tanítják az iskolában. Mert hiába vizsgáznak a tanulók jelesen a földrajzból és hitanból, ha az életben megbuknak, ha nem tanulják meg, mint legfontosabb tantárgyat, a népek közt lévő testvériséget és megbecsülést.

A Palikák, Jancsik és Andrisok lelke olyan, mint a táskájukban lévő tiszta irkalap. Vigyáznunk kell, hogy mit írnak rá! Nehogy ők is megbukjanak?...

s. b.

Hírek Magyarországról

A SZOVJET-MAGYAR kereskedelmi megállapodás értelmében Magyarországnak szállítandó sömennyiség első részlete, 40 vasúti kocsi álló szerelvény máris megérkezett Magyarországra és hamarosan a fogyasztókhoz kerül. A második 45 vasúti kocsi álló szállítmány szintén utban van már és nemsokára megérkezik rendeltetési helyére.

ÜZEMBEHELYEZTÉK mindazokat a magyarországi üzemeket, amelyek a kukorica csírtalanításával foglalkoztak. Így az ország kenyérgondjait csökkenteni fogja a lakosság rendelkezésére bocsátandó és sokáig eltartható kitűnő kukoricaliszt.

ROMÁNIA ÉS MAGYARORSZÁG között szintén megindul a kereskedelmi cseretorgalom. Ennek első jele a 40.000 tonna só, amelyet Románia máris szállított Magyarországnak.

A KÉPVISELŐVÁLASZTÁSOK előestéjén a politikai pártok egyöntetűen kijelentették, hogy az ország legtöbb gondját ma a gazdasági kérdések alkotják. Éppen ezért vigyáznak arra, hogy a választások tisztaságát és rendjét ne zavarhassa meg semmi.

Szakképzett

öntőmestert

bronzöntvény armatúrához
keres bukaresti fém-
ipari üzem.

é-letes ajánlatokat „ILBRA”
jeligére a kiadóba kérünk.

A francia Kommunista Párt résztvesz az új kormányban

A német evangélikus lelkészek naggyűlése elismerte Németország háborús főbűnösségét - Letartóztatták Abetz Ottót, Hitler egykori párisi nagykövét

(Páris) A Reuter jelentése szerint a francia Kommunista Párt elhatározta, hogy résztvesz az új francia kormányban. A Kommunista Párt határozata nagyban megkönnyíti a választások utáni pártközi kormány megalakítását. Párisi politikai körökben úgy tudják, hogy a három nagy párt, a Kommunista Párt, a Szocialista Párt és a Haladásellenes Katolikus Párt, amelyek együttvéve a parlamenti többséget képviselik, közös megegyezéssel alakítják meg az új kormányt.

Az új francia kormány megalakításának kérdése foglalkoztatja a francia sajtót. A lapok egyöntetű megállapítása szerint csak a munkáspártok és elsősorban a Kommunista Párt részvételével megalakított kormány képes Franciaország belső ügyeit és elsősorban az égető társadalmi kérdéseket megoldani. Természetesen a kormányt megalakító pártok még nem nyilatkoztak hivatalosan abban az irány-

ban, hogy milyen útjásokat iktatnak munkatervükbe. A Kommunista Párt és a Szocialista Párt még a német megszállás ideje alatt közös kormányzati munkatervet dolgozott ki, melynek főbb pontjai a következők: A pénzintézetek, a biztosító társaságok, az acélpálya üzemek, a hajózási és vasúti vállalatok államosítása. Ehhez még nem csatlakozott a Haladásellenes Katolikus Párt. Ami pedig a külügyi- belügyi és tájékoztatói minisztérium tarcáit illeti, párisi politikai körökben úgy tudják, hogy a külügyek élén továbbra is Bidault eddigi külügyminiszter marad, míg a belügyi- és a tájékoztatói minisztérium vezetésének személyét illetően nem történt döntés.

Egyébként a Kommunista Párt hivatalos lapja, a l'Humanité tegnapi számában is folytatja leleplező támadásait a Népi Köztársasági Mozgalom ellen és a szervezet vezetőinek szemére veti, hogy menedéjot adnak a reakciónak.

mok rövidesen tisztázzák mindazokat a kérdéseket, amelyekkel kapcsolatban a londoni tanácskozáson véleménykülönbségek merültek fel.

(London) A Reuter jelenti: A Párisban összeülő jóvátételi bizottság tagállamai közé felvették Görögországot is. Egy másik, Athénből érkezett jelentés szerint Venizelosz, a görög liberális párt vezére szélesebb alapokon nyugvó demokráta kormány megalakítása céljából tárgyalásokat folytat a görög politikai élet vezetőivel.

Nemsokára 2 millió munkanélküli lesz Amerikában

(London) Washingtoni jelentések szerint az amerikai munkabeszűntetés egyre tovább terjed. Egyedül Detroitban 300 ezer munkás tart ki merően a bérkvetések mellett. Illetékes amerikai munkaszervezők véleménye szerint a sztrájkoló munkások száma rövidesen eléri a 2 milliót.

30 esztendő kell a német nép átnevelésére

(London) Bartlett Vernon angol hírlapíró a New Chronicle című újságban részletes beszámolót ír németországi tanulmányútjának eredményeiről. Az angol újságíró megállapítása szerint nem elegendő Németország katonai legyőzése, hanem le kell küzdeni a német hódítószellemet is. Ezért fontosnak tartja, hogy a tervbe vett 15 esztendő megszállást hosszabbítsák meg 30 évre, mert csak így lehet a német népet átnevelni.

(Stuttgart) A német evangélikus egyház naggyűlése befejezte munkálatait. A naggyűlésen határozati javaslatban állapították meg, hogy a második világháború előidézésében Németországot terheli a felelősség. A határozati javaslatot a naggyűlés résztvevői Möller Márton lelkész gyűlési elnökkel az élen írták alá.

(London) A szövetséges katonai hatóságok letartóztatták Abetz Ottót, Hitler egykori párisi nagykövét.

Bevin beszéde

(London) Bevin külügyminiszter pénteken délután az angol alsóház ülésén nagy beszédet mondott, amelyben különösen Európa lakosságának élelmiszerellátásával foglalkozott. Bevin a helyzetet nagyon súlyosnak tartja és elsősorban Közép- és Délkelet-Európa mezőgazdasági területeitől várja, hogy a főként iparral foglalkozó vidékek szűkölködőt élelemmel ellássák.

A helyzet komolyságát fokozza az a nagymértékű népvándorlás, ami ma Európában folyik. Bevin szerint legalább 20-25 millió főre tehető azon tömegek száma, amelyek részben Lengyelországból és Csehszlovákiából a mai német területekre vándorolnak be, részben a hitlerista elhurcoltatásból hazafelé igyekeznek.

Bevin biztató képet is lát. A Ruhr-vidék széntermeleése június óta háromszorosára emelkedett, holott a munkások száma még csak 136 ezer.

(Budapest) A japán külügyminisztérium a legnagyobb körültekintéssel jár el a szövetséges nemzetek azon rendelkezésével szemben, hogy szüntessen meg minden diplomáciai kapcsolatot azokkal az országokkal, amelyekkel diplomáciai kapcsolatot folytattak. Tudniillik Japán a háború befejezése után több európai országgal fenntartotta az összeköttetést.

Mihelyt a háború befejeződött, a szövetséges parancsnokságok felszólították a japán kormányt, hogy szakítsa meg az összeköttetéseket, a japán kormány azonban azt válaszolta, hogy kétségesnek tartja, hogy a követelés összhangban áll-e a potsdami határozat szellemével. Japán külügyminisztere kifogásokat keres, akadékoskodik, hogy halogassa a kérdés elintézését és megpróbál kerülő utakon puhatolózni a szövetségesekkel, hogy kibújhasson a kötelezettség teljesítése alól.

(Budapest) Az angol kormány engedélyezte a magyar ifjúsági küldöttség beutazását a londoni ifjúsági világértekezletre. Az értekezlet október 31-én kezdődik. A magyarországi ifjúsági kiküldöttek vasárnap reggel indulnak London felé.

Két hét múlva Truman megbízottja Romániába érkezik

(Szófia) A bolgár fővárosban tartózkodó Etheridge Marck amerikai hírlapíró, akit mint ismeretes, Truman államelnök megfigyelőként küldött Bulgáriába és Romániába, folytatja megbeszéléseit a bolgár politikussal.

Tegnap a bolgár külügyminiszter fogadást rendezett Etheridge tiszteletére.

A Reuter értesülése szerint Etheridge még két hétig folytatja bulgáriai tájékoztató megbeszéléseit, azután Romániába utazik, ahol folytatja tanácskozásait.

A mostani magyar kormány a választásokig helyén marad

(Budapest) A budapesti rádió jelentése szerint a jelenlegi magyar kormány a választásokig, illetve az alkotmányozó nemzetgyűlés összeültéig helyén marad. A magyar rádió egyébként megcáfolta azokat

a külföldön elterjedt alaptalan híreket, melyek szerint Magyarországon kormányváltás állott volna be és a jelenlegi kormány lemondásával számolnának.

Catroux nyilatkozata

(London) Catroux tábornok, Franciaország moszkvai nagykövete, állomáshelyére való visszatérése előtt sajtónyilatkozatot adott. A francia nagykövet sajtónyilatkozatában rámutatott arra, hogy a külügyminiszterek londoni értekezletének sikertelensége senkit sem lepett meg, mert mindenki tisztában volt azzal, hogy a háború után elsőszben összeülő diplomaták között véleménykülönbségek merülhetnek fel.

Catroux nyilatkozata további során hangsúlyozta, hogy meggyőződése szerint a Szovjet-egyesítés és az Egyesült Álla-

Groza miniszterelnök, Răscanu hadügyminiszter és Nikodem pátriárka üdvözlötte az Uralkodóhoz

(Bukarest, Rádor) Öfelsége I. Mihály király 24-ik születésnapja alkalmával Groza Péter miniszterelnök, Va. Ilia-Răscanu had-

ügyminiszter és Nikodem pátriárka megleghangú táviratban üdvözlöék az Uralkodót.

Mindent be akar vallani és mindent letagad

Kiss Ferenc, a nyilas színész-méltóságos a népügyész előtt

A budapesti Szabad Nép írja: Dr. Fontány Ferenc népügyész pénteken megkezdte Kiss Ferenc részletes kihallgatását.

— Mindent be akarok ismerni — jelentette ki a volt méltóságos színész-elnök, azután védekezésében mindent letagadott. Elmondotta, hogy 1929-ben az Esti Kurir megtámadta és azóta haragszik a liberálisokra. Akkor találkozott Gömbös Gyulával, akihez régi baráti kapcsolat fűzte. Elpanaszolta neki, hogy a Nemzeti Színház nem akarja visszavenni és Gömbös, a ki akkor honvédelmi miniszter volt, Klebsberg kultuszminiszter útján intézkedett, hogy Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója újra szerződtesse. Gömbös útján ismerkedett meg a jobboldali politika tényezőivel, akikkel barátságba került.

Amikor büntetési kerültk szóba, drá-

mai kitörésekben tiltakozott az ellen, hogy Békefi László és Jávör Pár ellen ő indította volna meg a hajsztát.

— Olyan ártatlan vagyok ezekben az ügyekben, mint a bárány — szavalt. Hiába tártá elé az ügyész, hogy amikor Békefi letartóztatása után senki sem tudta, hogy mi lett a sorsa, Kiss Ferenc pontos információkkal dicsekedett. Letagadta azt is, hogy a baloldali színészeket üldözte volna.

A kihallgatás során kiderült, hogy amikor a Dunántúlra menekült, rádión nyilas Miatyánkot szavalt, amelyben többek között ilyen kitétel volt: Jöjjen el a te nyilas országod. Természetesen ezt is letagadta. Vallomását ezzel fejezte be:

— Nem csináltam semmit, meg vagyok leve, hogy népbíróság elé állítanak...

Bizonyára azt hitte, hogy a Nemzeti Színház igazgatói széke várja.

Arad, Temesvár, Lugos és zsilvölgyi városok az erdélyi magyar írók új körútjának állomásai

(Kolozsvár) A Romániai Magyar Írók Szövetségének minden jel szerint sikerül már a tél beállta előtt programja egy részét valóra váltani. Csak a minap adtunk hírt négy írónk kiskülföldi és máris jelentjük, hogy Asztalos István és Nagy István, egy jeles előadóművész és a Móricz Zsigmond Kollégium megítotjának társaságában utaból délerdélyi körútra indult. Ezúttal két nagy délerdélyi város, Arad és Te-

mesvár, majd Piski, Lugos és Petrozsény várja őket — a Magyar Népi Szövetség helyi szervezeteinek gondoskodásából — egy-egy irodalmi estélyre. Az előadóművész, Loy Sári — akit Shaw: Ördög cimborájának női főszerepében ismert meg Kolozsvár — magyar halhatatlanként: Adyól, József Attilától és élő erdélyi költőktől mond verseket de fel-fel lépnek az estélyeken a helyi művészetet jeles is. A körút előreláthatólag jó tíz napot vesz igénybe.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.